

ร่วมมือกันทำให้สังคมก้าวหน้า ออกเสียงได้
Let's join in making a literate world

วิมลวรรณ

ที่ระลึกพิธีเปิด

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

จังหวัดอำนาจเจริญ

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

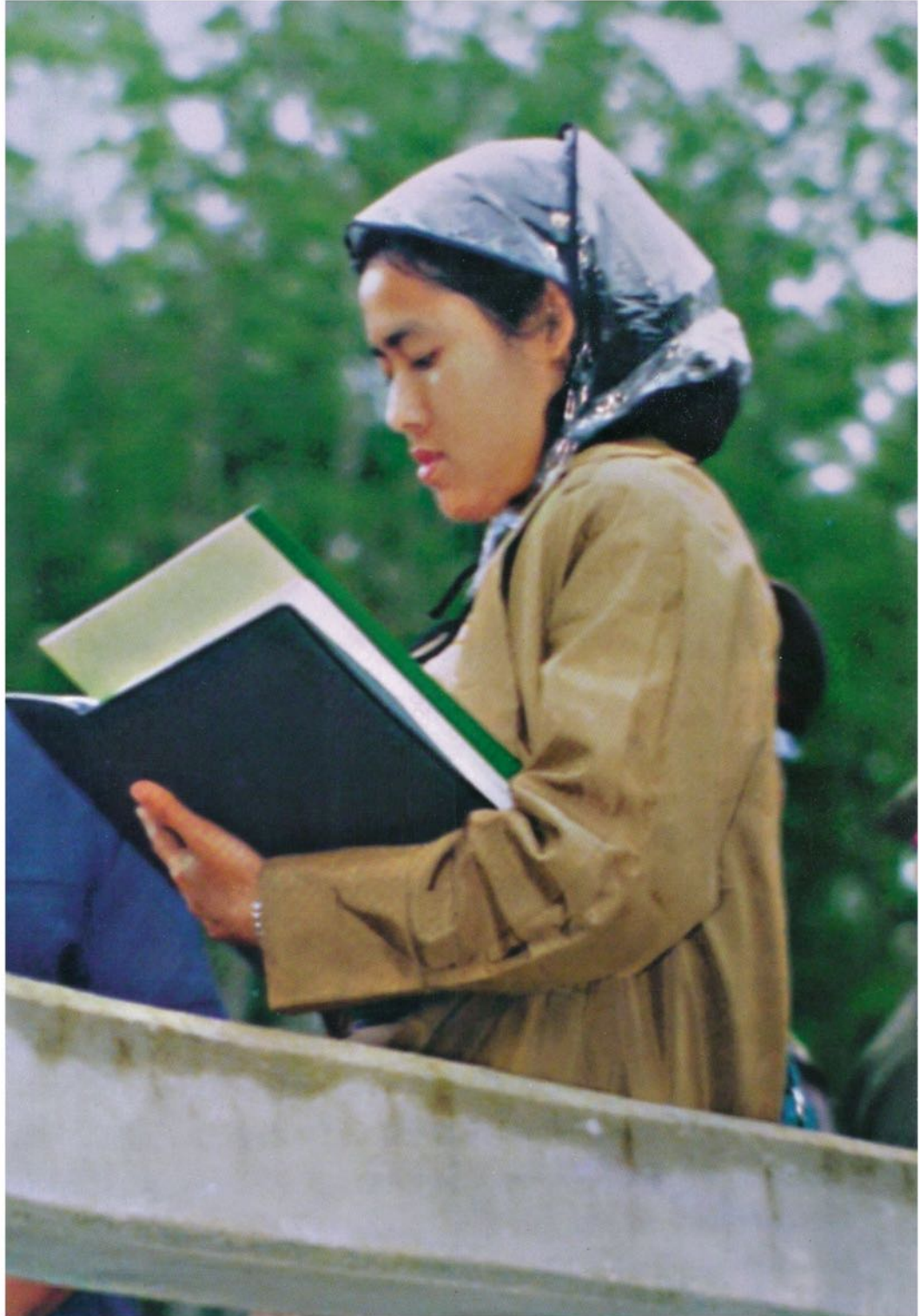

ที่ระลึกพิธีเปิด

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

จังหวัดอำนาจเจริญ

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

คำนำ

เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ ยิ่งความปลื้มปิติยินดีแก่พสกนิกรชาวจังหวัดอำนาจเจริญเป็นล้นพ้น

คณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึกในพิธีเปิด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญ ได้รวบรวมพระอัจฉริยภาพ พระราชประวัติของพระองค์ท่าน ตลอดจนประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัดอำนาจเจริญ เพื่อเป็นอนุสรณ์ถาวร และอนุสรณ์ให้ชาวจังหวัดอำนาจเจริญได้ระลึกถึง วันมหามงคลที่นำความภาคภูมิใจและชื่นชมโสมนัสของประชาชนชาวจังหวัดอำนาจเจริญตลอดไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	ก
พระราชประวัติ	๑
ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า	๒๖
ประวัติความเป็นมาของห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"	๒๗
ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" จังหวัดอำนาจเจริญ	๓๕
ประวัติจังหวัดอำนาจเจริญ	๓๙
คณะผู้จัดทำหนังสือ	

A woman with dark hair pulled back, wearing a brown ribbed shirt, is smiling and looking to her right. She is holding a purple digital camera in her right hand, a grey notebook with a colorful sticker in her left hand, and a pink folder under her left arm. She also wears a gold watch, a gold bracelet, and a gold pin on her shirt. The background is a light purple wall with a darker purple vertical stripe on the right side.

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระราชประวัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นพระราชธิดาองค์ที่สองในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระนามเดิมว่า สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า สิรินครเทพรัตนราชสุดาฯ กิติวัฒนามาตุโสภาคย์ ประสูติเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๑๙ ณ พระที่นั่งอัมพรสถานพระราชวังดุสิต โดยศาสตราจารย์นายแพทย์หม่อมหลวงเกษทร สนิทวงศ์ เป็นผู้ถวายการประสูติ และทรงมีพระนามที่บรรดาข้าราชการบริพารเรียกกันทั่วไปว่า "ลูกกระท่อมน้อย"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มการศึกษาระดับอนุบาลในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ที่โรงเรียนจิตรลดา ในบริเวณพระตำหนักจิตรลดารโหฐานขณะนั้น

พระชนมายุได้ ๓ พระชันษาเศษ

มีพระสหายร่วมชั้นเรียนอีก ๒๐ คน

ซึ่งมาจากบุตรหลานของพระบรม

วงศานวงศ์ข้าราชการ ตลอดจนมหาดเล็กผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้มาร่วมเรียนด้วยโดยปราศจากชั้นวรรณะ วิชาที่ทรงศึกษาในชั้นอนุบาลนี้คือ วิชา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เลขคณิต และขับร้อง พระอาจารย์ที่ถวายพระอักษรขณะนั้น ได้แก่ อาจารย์ท่านผู้หญิงทัศนีย์ บุญยคุปต์, อาจารย์คุณหญิงอังกาบ บุญยษ์จิตติ และอาจารย์คุณหญิงสุนามัน ประนิช ทั้งนี้ปรากฏว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดโรงเรียนพระอาจารย์ และพระสหายเป็นอันดี

เมื่อทรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้ทรงสอบร่วมกับนักเรียนทั่วประเทศ โดยใช้ข้อสอบกระทรวงศึกษาธิการและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบได้ที่หนึ่งได้คะแนนรวมร้อยละ ๙๖.๖๐ อันเป็นคะแนนสูงสุดสำหรับระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่เจ็ด จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดี จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ ๓๑ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๑

ระหว่างที่ทรงศึกษาอยู่นี้ เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระปรีชา

สามารถในวิชาแทบทุกด้าน เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ไร่ไทย ดนตรีไทยและวงเค้ายืน เป็นต้น ซึ่งมักจะทรงได้คะแนนมากกว่าพระสหายในชั้นเดียวกัน อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังโปรดทรงหนังสือมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ และทรงพระปรีชาสามารถในทางร้อยแก้วและร้อยกรองอย่างยิ่ง ทรงเริ่มบทพระนิพนธ์ต่างๆ ตั้งแต่เมื่อทรงพระชนมายุได้เพียง ๑๒ พระชันษาเป็นต้นมา บทพระราชนิพนธ์เหล่านี้ ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายในหนังสือหลายเล่ม ตัวอย่างเช่น "อัญญา" "เจ้าครอกแก้วคโพลี" "ศาสนาเกิดขึ้นได้อย่างไร" เป็นต้น บทพระราชนิพนธ์ที่รู้จักกันดีในปัจจุบันคือ "พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง" ซึ่งทรงถอดมาจากภาษาบาลี และ "กษัตริยานุสรณ์" ซึ่งทรงทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี ๒๕๑๖ (ขณะนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุ เพียง ๑๘ พระชันษา)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่รักของพระสหาย เพราะทรงไว้ซึ่งความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจนักกีฬา และความอดทน เคยมีตัวอย่างว่า ทรงวิ่งเล่นกับพระสหายและทรงล้มลงจนได้รับบาดเจ็บ มีพระโลหิตออก บางคราวถึงกับพระทนต์บิ่น แต่ก็ไม่กินแสลง และไม่ทรงบ่นรำพันถึงความเจ็บปวดเลย

ทรงศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศแผนกศิลปะ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕ ได้คะแนน ๙๙.๓๐ % ยิ่งความภาคภูมิใจแก่คณะพระอาจารย์ผู้ถวายการสอน และยิ่งความปีติยินดีแก่ประชาชนทั้งประเทศผู้เฝ้ามองการเจริญพระชนมายุของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากพระสติปัญญา
ยอดเยี่ยมที่กล่าวมาแล้ว ยังทรงมี
คุณศำหะวิริยะอันยอดเยี่ยม
อีกด้วย เนื่องจากระหว่างที่
ทรงศึกษาอยู่นั้น ทรงมีพระราช
ภาระที่จะต้องติดตามพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ไปใน
การเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรต่างจังหวัดอยู่เป็น
ประจำ ทำให้ไม่สะดวกต่อการศึกษาเล่าเรียน แต่ก็ทรงติดตาม
การเรียนอยู่ตลอดเวลา โดยทรงอาศัยเวลาว่างจากการปฏิบัติ
พระราชกิจประจำวันเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งเรื่องนี้เป็นที่ทราบกันทั่วไป
ในบรรดาพระสหายร่วมชั้นเรียนของพระองค์ และในยามที่ทรงมี
โอกาสได้เข้าศึกษาด้วยพระองค์เองแล้ว บรรดานิสิตอักษรศาสตร์
จะได้เห็นภาพที่เจเนตา คือภาพที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงถือหนังสือเต็มพระหัตถ์ และทรงหิ้ว
พระกระเป๋าใบโตบรรจุสรรพตำราเป็นจำนวนมาก ทรงพระดำเนิน
ไปยังห้องเรียนต่างๆ อยู่เป็นประจำ เป็นที่สะดุดตาพิเศษ
เนื่องจากนิสิตต่างๆ ไป มักถือสมุดหนังสือกันคนละ ๓ - ๔ เล่ม
เท่านั้น

ต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยทรงเลือก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับที่หนึ่ง ผลการสอบปรากฏว่า ทรงได้ที่ ๔ แต่เมื่อได้ทรงเข้าศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก็ทรงเลือกเฉพาะวิชาที่สนพระทัย เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น ในภาคการศึกษาแรกนั่นเอง ก็ทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งของนิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะอักษรศาสตร์ ด้วยคะแนนเฉลี่ย ๓.๙๔ และทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งเช่นนี้ทุกปี จนถึงปีสุดท้ายทรงสอบไล่ได้คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๘ นับเป็นที่หนึ่งของคณะอักษรศาสตร์ เช่นเคย จึงทรงได้รับพระราชทานปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ และในวันรุ่งขึ้นยังทรงได้รับพระราชทานรางวัลเหรียญทองในฐานะที่ทรงสอบได้เป็นที่หนึ่งมาทุกปีอีกด้วย

แม้จะทรงคร่ำเคร่งต่อการศึกษาเล่าเรียนเช่นนี้แต่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ยังทรงปลีกเวลาส่วนหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมของคณะอยู่เสมอ เช่น เมื่อทรงศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ ก็ทรงเข้าร่วมซ้อมร้องเพลงเชียร์เช่นเดียวกับนิสิตน้องใหม่อื่นๆ ซึ่งการซ้อมร้องเพลงเชียร์นี้มักเริ่มขึ้นในเวลาเที่ยงตรง อันเป็นเวลารับประทานอาหารกลางวัน ดังนั้น นิสิตน้องใหม่ที่จะเข้าซ้อมร้องเพลงเชียร์จะต้องรีบกระวีกระวาดรับประทานอาหารกลางวัน เสียตั้งแต่ในช่วงเวลา ๑๐.๕๐-๑๑.๑๐ น. ซึ่งเป็นเวลาหยุดให้นิสิตได้พักผ่อนหรือดื่มน้ำ (ประมาณ ๒๐ นาที) หากอาจารย์ผู้สอน สอนเกินเวลา เวลารับประทานอาหารของนิสิตน้องใหม่ในช่วงนี้จะสั้นลงไปอีก แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ทรงสามารถเสวยพระกระยาหารกลางวันในช่วงเวลาสั้นเพียงสิบกว่านาทีแล้ว ทรงเข้าร่วมร้องเพลงเชียร์ ในฐานะนิสิตน้องใหม่ได้เสมอ

กิจกรรมอื่นที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้าร่วมคือทรงสมัครเรียนเป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทยและชมรมวรรณศิลป์ สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซึ่งประชาชนทั่วไปมักจะได้พบเห็นภาพที่ทรง
คนตรีไทยในโอกาสต่างๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่
เนื่องๆ โดยทรงโปรดชอด้วงเป็นพิเศษ และทรง
แสดงความเป็นปฎิภาณกวีให้บรรดาพระสหาย
เห็นประจักษ์ในการช่อมอญบ่อยครั้ง ทั้งนี้

สืบเนื่องมาจากที่พระองค์สนพระทัยฝึกฝนในวรรณกรรมต่างๆ มา
ตั้งแต่ทรงพระเยาว์นั่นเอง

นอกจากกิจกรรมของทางสโมสรนิสิตจุฬาฯ แล้วยังทรงเป็น
สมาชิกชมรมภาษาไทย ชมรมภาษาตะวันออก และชมรมประวัติ
ศาสตร์ในคณะอักษรศาสตร์ และยังทรงเป็นกรรมการ จัดหาเรื่อง
ลงพิมพ์ในหนังสือ **"อักษรศาสตร์วิจารณ์"** ของชุมนุมวิชาการ
คณะอักษรศาสตร์อีกด้วย ในบางครั้งก็พระราชทานบทพระนิพนธ์
ลงพิมพ์ด้วย เช่นเรื่อง **"การเดินทางไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้า
กุ๊สตาฟที่ ๒ อคคอล์ฟ แห่งประเทศสวีเดน"** และร้อยกรองต่างๆ
กล่าวได้ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานความร่วมมือแก่ทางคณะ และมหาวิทยาลัยมากกว่า
นิสิตบางคนด้วยซ้ำไป และทรงปฏิบัติพระองค์ตามระเบียบประเพณี
ของทางมหาวิทยาลัยอย่างเคร่งครัด ทรงเข้าร่วมพิธีต่างๆ ทุกพิธีที่
ทางมหาวิทยาลัยและคณะอักษรศาสตร์จัดขึ้น เช่น พิธีรับน้องใหม่
พิธีไหว้ครู พิธีปฏิญาณตนเป็นนิสิตใหม่คณะอักษรศาสตร์ เป็นต้น

ในพิธีรับน้องใหม่นั้น เนื่องจาก
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี ทรงเป็นน้องใหม่
ที่พี่ๆ มีความตื่นเต้นสนใจเป็นพิเศษ

จึงทรงถูก "รับ" จนเหน็ดเหนื่อยอย่างยิ่ง พระเสโทหลังไหล
ตลอดเวลา แม้กระนั้นพระองค์ก็แย้มพระสรวลเสมอ ไม่เคยทรง
แสดงว่าเบื่อหน่ายหรือรำคาญใครๆ เลย นอกจากนี้ในคราว
ที่คณะอักษรศาสตร์จัดการพัฒนาคณะ เกณฑ์
นิสิตมาช่วยกันเก็บเศษกระดาษ ทำความสะอาด
ตลอดจนปลูกต้นไม้ประดับคณะเพิ่มเติม สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ก็ทรงเข้าร่วมอย่างขยันขันแข็ง โดยทรงจับจอบ
ขุดดินด้วยพระองค์เองด้วยซ้ำ

ในวิชาการต่างๆ เช่น ประวัติศาสตร์โบราณคดี ภาษาไทย
และภาษาตะวันออก เป็นอย่างดี สิ่งซึ่งสนับสนุนการศึกษาประ
การหนึ่งของพระองค์ ก็คือพระพลานามัยอันสมบูรณ์ ทรงโปรด
กีฬา และการออกกำลังกายต่าง ๆ ระหว่าง
ทรงศึกษาอยู่นั้น หากมีการแข่งขันกีฬาที่จะทรง
เข้าร่วมด้วยอย่างเต็มพระทัย เคยทรงร่วม
การแข่งขันฟุตบอลในคณะอักษรศาสตร์ และ

ทรงร่วมทีมนิสิตน้องใหม่ซึกกะเย่อกับทีมอาจารย์คณะอักษรศาสตร์
เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้ ทรงปฏิบัติด้วยความว่าเริงแจ่มใส เป็นที่
ประทับใจแก่บรรดาพระสหายรุ่นพี่และรุ่นน้องอย่างยิ่ง

หลังจากทรงได้รับพระราชทานปริญญา ปริญญาบัตรอักษร
ศาสตร์บัณฑิตแล้ว ได้ทรงสมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทใน
บัณฑิตวิทยาลัยทั้งคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คณะอักษรศาสตร์
ทรงเลือกศึกษาวิชาบาลีและสันสกฤต ส่วนที่คณะโบราณคดี ทรง
ศึกษาวิชาจารึกภาษาตะวันออก

การที่นิสิตผู้ใดจะศึกษาต่อระดับปริญญาโทนั้น มิใช่เรื่องง่าย
และการศึกษาระดับปริญญาโททั้งสองมหาวิทยาลัยพร้อมกัน
ยิ่งเป็นเรื่องยากกว่าหลายเท่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชกิจมากเกินกว่าจะทรงทำ

วิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโทของทั้งสอง
มหาวิทยาลัยได้พร้อมกันจึงตัดสินใจพระทัยเลือกทำ
วิทยานิพนธ์เรื่อง **"จารึกพบที่ปราสาทพนมรุ้ง"**

เพื่อรับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศิลปากร
ก่อน ซึ่งวิทยานิพนธ์นี้ได้ผ่านการตรวจ
ของคณะกรรมการไปด้วยดี ทำให้ทรง
สำเร็จการศึกษา ได้รับพระราชทาน

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศิลปากร จากพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่

๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๒

หลังจากนั้นก็ทรงชมักเข้มข้น

ศึกษาต่อที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ

อักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในสาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต ได้ทรงทำวิทยานิพนธ์เรื่อง
"ทศบารมีในพุทธศาสนาเถรวาท" จนทรงได้รับพระราชทาน
ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จากพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔ และพระองค์มิได้ทรง
หยุดยั้งการใฝ่หาวิชาความรู้ ได้ทรงศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิต
ในสาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ต่อไปอีก

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ล้วนเน้นหนักทางด้านพระปรีชา
สามารถในการศึกษา และการวางพระองค์ในหมู่พระสหาย แต่
นอกเหนือจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี ยังทรงปฏิบัติพระภารกิจสำคัญที่ทรงได้รับมอบ
หมายจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ลุส่งไปด้วยดี เช่น
การเสด็จพระราชดำเนิน ไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้ากัศตาปีที่
๖ อตคอสฟ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ในปี ๒๕๑๖

(ซึ่งได้ทรงพระนิพนธ์เรื่องการเดินทางนี้ไว้ด้วยตามที่กล่าวมาแล้ว) และการเสด็จพระราชดำเนินไปยังประเทศอิสราเอลและอิหร่าน พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอิสราเอล และเจ้าชายเรซา ปาห์เลวี และ เจ้าหญิงฟาราห์นาซ ปาห์เลวี แห่งอิหร่าน เพื่อทอดพระเนตรการพัฒนาของประเทศทั้งสอง เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในประเทศไทย ในเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐

ต่อจากนั้น ระหว่างวันที่ ๒๘ เมษายน - ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงร่วมพิธีสถาปนาเจ้าฟ้าหญิงเบียทริกซ์ ขึ้นเป็นพระราชินีแห่งประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปีเดียวกันระหว่างวันที่ ๑๙ พฤษภาคม - ๓ มิถุนายน ได้เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ไปทรงเยือนประเทศฝรั่งเศส ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลฝรั่งเศส และเยือนประเทศอังกฤษ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลอังกฤษ เพื่อทอดพระเนตรกิจการด้านการศึกษาและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านกาชาด ตลอดจนการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศทั้งสองทั้งยังเสด็จฯ ประเทศเบลเยียมเป็นการส่วนพระองค์ ในฐานะ

ราชอาณาจักรของสมเด็จพระราชาธิบดีโบดวงและพระราชินี
ฟาบีโอลา ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ระหว่างวันที่ ๑๑-๒๐ พฤษภาคม
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ
เยือนประเทศจีน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลสาธารณ
รัฐประชาชนจีน โดยทรงเป็นอาคันตุกะของ นายจ้าว จื่อหยาง
นายกรัฐมนตรีในโอกาสนี้ได้ทรงพระนิพนธ์หนังสือชื่อ **"ย่าแตน
มังกร"** บรรยายเรื่องการเดินทางและบุคคล ตลอดจนสิ่งที่
พระองค์ได้ทรงพบปะไว้อย่างละเอียดและสนุกสนานชวนอ่านยิ่ง

เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ศกเดียวกัน ก็ทรงเป็นผู้แทน
พระองค์เสด็จฯ ไปทรงร่วมในพิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าฟ้าชาย
ชาร์ลส์มกุฎราชกุมารของอังกฤษ และเลดี้ไดอาน่า ตามคำทูล
เชิญของสมเด็จพระบรมราชินีนาถแห่งประเทศอังกฤษด้วย
ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จฯ เยือนประเทศ
ต่างๆ ในทวีปยุโรป ดังนี้ ระหว่างวันที่
๒๙ - ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕
เสด็จฯ เยือนสวิส เป็นการส่วน
พระองค์ ทรงเยี่ยมองค์การกาชาดสากล
และห้องสมุดสหประชาชาติ แล้วเสด็จฯ เมือง

เมืองโลซานน์ เพื่อเฝ้าฯ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ระหว่างวันที่ ๑-๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นต้น เยือนสาธารณรัฐออสเตรเลีย ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลออสเตรเลีย และโดยเฉพาะที่ออสเตรเลีย สภามหาวิทยาลัยอินน์สbruck ได้ถวายสมาชิกกิตติมศักดิ์ (Honorary Senator) แห่งมหาวิทยาลัยอินน์สbruck เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยทราบดีถึงพระปรีชาสามารถด้านต่างๆ และได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายสายสร้อยทอง (Gold Chain) ซึ่งนับเป็นสตรีเอเชียคนแรก และเป็นผู้ที่อายุน้อยที่สุดที่ได้รับเกียรตินี้ ต่อจากนั้นระหว่างวันที่ ๘ - ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงได้เสด็จฯ เยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของรัฐบาลเยอรมัน ซึ่งทุกสถานที่ที่พระองค์เสด็จฯ ไปสมเด็จฯ พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นที่ประทับใจ ทั้งของชาวไทยที่พำนักในประเทศนั้นๆ และชาวต่างชาติเป็นอย่างยิ่ง ในวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๘ อันเป็นวันคล้ายพระราชสมภพในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเลี้ยงทหารและตำรวจพิการ จากโรงพยาบาลต่างๆ ณ ศาลาดุสิตาลัย และในโอกาสนี้ ได้ทรงริเริ่มก่อตั้งมูลนิธิสายใจไทยขึ้น โดยพระราชทานให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานมูลนิธิ เนื่องจากทรงตระหนักดีว่า สมเด็จพระเทพรัตน

ราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้มีพระทัยอ่อนโยน ทรงพระเมตตา และทรงเอาพระทัยใส่ในทุกข์สุขของผู้อื่นอยู่เสมอ เหมาะสมกับตำแหน่งนี้ พระราชกุศลอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่ง มูลนิธินี้ มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือทหารตำรวจพลเรือน ตลอดจนอาสาสมัครที่บาดเจ็บ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิตจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศชาติ โดยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินหรือส่งเสริมอาชีพแก่ครอบครัวหรือตัวผู้ประสบเคราะห์ร้ายนั้น เพื่อให้เขาเหล่านั้นตระหนักว่าแม้จะพิการ หรือเสียชีวิต เขาหรือครอบครัวของเขาก็มิได้ถูกทอดทิ้ง

ปัจจุบันมูลนิธิสหายใจไทยฯ ได้มีที่ทำการถาวรแล้วที่ ถนนศรีอยุธยาข้างสถานีตำรวจพญาไทที่ตึกนี้มีการเปิดจำหน่ายสินค้าจากผลิตภัณฑ์ของมูลนิธิสหายใจไทยฯ และมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษฯ ในวันและเวลาราชการด้วย

นับวันมูลนิธิสหายใจไทยฯ ก็จะได้เติบโตและทวีรายจ่ายสูงขึ้นเรื่อยๆ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะองค์ประธานมูลนิธิฯ จึงได้ทรงพระวิตก และทรงพยายามหารายได้ทุกวิถีทางให้แก่มูลนิธิฯ อยู่เสมอ ทั้งที่กำลังทรงศึกษาอยู่นั้นไม่ว่าใครจะจัดงานหาเงินเพื่อมูลนิธิสหายใจไทยฯ ถ้าเชิญเสด็จพระราชดำเนินแล้วถ้าทรงว่างพอ ก็มักไม่ทรงขัดข้อง

จากพระปรีชาสามารถ และพระกรณียกิจอันดีเลิศเช่นนี้เอง จึงทรงได้รับการ สถาปนาพระอิสริยยศ และพระอิสริยยศศักดิ์เป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดจักษีสรินทร รัฐสีมา คุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังที่ประชาชนได้ทราบอยู่แล้ว

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชภาระมากยิ่งขึ้นตามวันและเวลาที่ล่วงไป แต่ก็ทรงตั้งพระทัยปฏิบัติพระราชกิจอย่างเข้มแข็ง นอกจากจะทรงดำรงตำแหน่งองค์ประธานมูลนิธิสหายใจไทยในพระบรมราชูปถัมภ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดำรงตำแหน่งองค์อุปนายกผู้อำนวยการสภาภาษาชาติไทย เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ด้วย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบริหารงานของสภาอากาศไทยด้วยความเอาพระทัยใส่ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงร่วมประชุมคณะกรรมการ

ของสภาอากาศอยู่เสมอ และมีพระราชดำริเพิ่มเติมในกิจการของสภาอากาศอยู่เนืองๆ ทรงชักนำให้สภาอากาศมีบทบาทในการช่วยเหลือประชาชนมากขึ้น และได้เสด็จพระราชดำเนินออกไปทรงช่วยเหลือประชาชนด้วยพระองค์เอง เช่น เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ ได้เกิดอุบัติเหตุรถไฟชนกันที่บริเวณสถานีรถไฟตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร มีประชาชนเสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นจำนวนมาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยราษฎรเหล่านี้อย่างยิ่ง จึงทรงนำเจ้าหน้าที่กองบรรเทาทุกข์สภาอากาศไทยไปเยี่ยมผู้ได้รับบาดเจ็บซึ่งกำลังรับการรักษาในโรงพยาบาลรถไฟ โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลตากสิน โรงพยาบาลศิริราช และโรงพยาบาลวชิระ จำนวน ๔๑ ราย ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๒ และเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๒ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมทหารและราษฎร อำเภอวัฒนานคร และอำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี ที่อพยพหลบหนีมาจากชายแดน ซึ่งกำลังมีภัยจากการปะทะกันระหว่างทหารกัมพูชาสองฝ่าย ราษฎรเหล่านี้เสียชีวิต

และหวาดผวามากถ้าประกอบอาชีพยังภูมิภาคนี้มานาน เพราะ
 บางครั้งก็มีกระสุนปืนตกเข้ามาถึงเขตไทย บางครั้งก็มีทหาร
 กัมพูชาออกลาดตระเวน หาเสบียงอาหารตามชายแดน ราษฎร
 จำต้องโยกย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่ห่างจากชายแดนพอสมควร
 เพราะไม่แน่ว่าการปะทะกันนั้นจะล้ำเข้ามาในเขตไทยเมื่อใด
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จ
 พระราชดำเนินไปพระราชทานกำลังใจ และพระราชทานเครื่อง
 อุปโภคบริโภคที่จำเป็นแก่ราษฎรผู้เดือดร้อนเหล่านั้น นอกจากนั้น
 ยังทรงห่วงใย ในสวัสดิภาพของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทั้งเจ้าหน้าที่
 ของกาชาดที่ไปปฏิบัติงานช่วยเหลือราษฎรผู้อพยพกับชาว
 กัมพูชาผู้ลี้ภัย รวมทั้งทหาร ตำรวจและผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ชายแดน
 จึงได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมสถานีกาชาด หน่วยทหาร
 และตำรวจในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดสุรินทร์ เมื่อ
 วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๒ และพระเมตตาบารมียังได้แผ่ไปถึง
 ชาวกัมพูชานับแสนๆ คนที่ลี้ภัยเข้ามาอยู่ตามชายแดนด้วย ได้
 เสด็จพระราชดำเนิน
 เยี่ยมผู้ลี้ภัย ณ ศูนย์
 อพยพบ้านแก้ง ตำบล
 บ้านแก้ง อำเภอ
 สระแก้ว สถานีกาชาด
 อรัญประเทศ ราษฎร

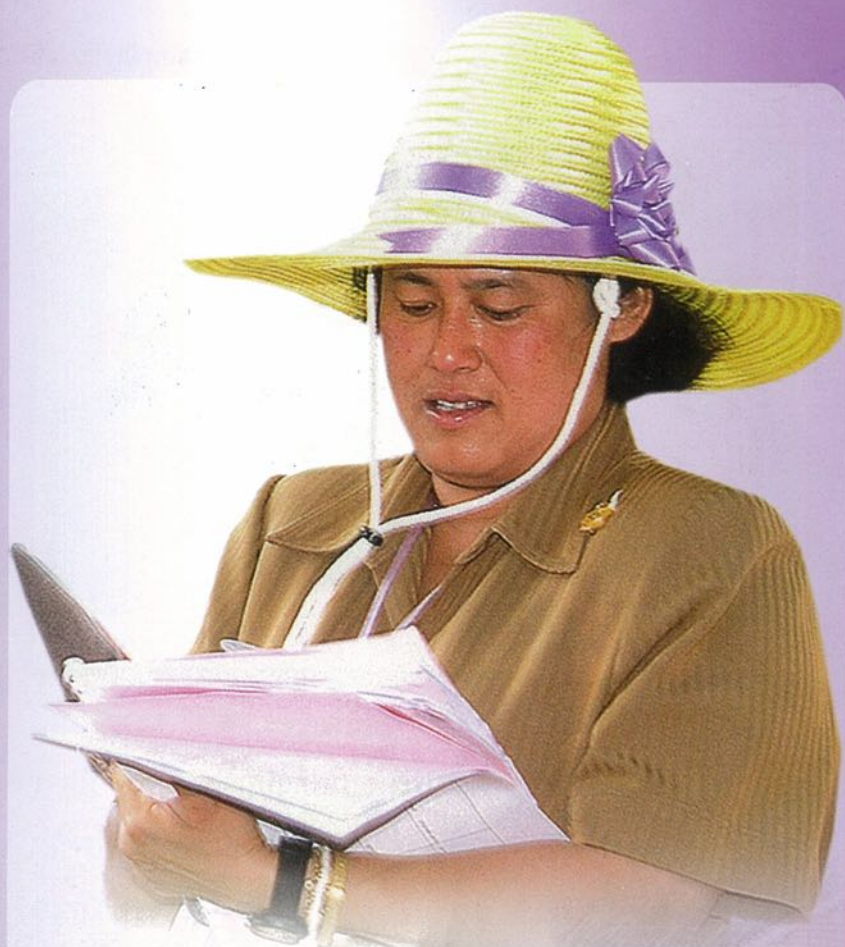
อพยพหนีภัยบ้านป่าไร่ และบ้านโคกเพ็ก
ตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา
จังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ ๓๑
ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ตลอดเวลาที่ได้
โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม
ราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมราษฎร

ทั่วประเทศนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
จะทรงบันทึกข้อมูลต่างๆ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระคุณราชนาถานุการในพระองค์ เพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จะได้ทรงใช้ประกอบพระวิจยารณญาณในการช่วยเหลือประชาชน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษา และแหล่งทรัพยากร
ธรรมชาติในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี จึงทรงตัดสินใจพระทัยเข้าร่วมการอบรม
วิทยาการสมัยใหม่ด้าน การศึกษาข้อมูลระยะไกล ที่ศูนย์ศึกษา
ข้อมูลระยะไกล (ASIAN INSTITUTE OF TECHNOLOGY
CENTER) สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (ASIAN INSTITUTE
OF TECHNOLOGY) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า สถาบัน เอเชียไอที
(A.I.T.) เมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๓

หลักสูตรที่ทรงศึกษานั้นประกอบไปด้วยภาคทฤษฎี มีการศึกษาข้อมูลจากระยะไกลเกี่ยวกับระบบคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ระบบเครื่องมือบันทึกข้อมูล ระบบเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสายตา และคอมพิวเตอร์ ภาคปฏิบัติมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสายตาในห้องปฏิบัติการ และวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ยังมีภาคสนาม คือการออกไปสนามเพื่อรวบรวมข้อมูล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลภาพถ่าย ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และสิ่งที่ปรากฏจริงบนภาคพื้นดิน

ในมิ่งมงคลสมัยที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๔ กระทรวงศึกษาธิการได้รับพระราชทานพระราชนุญาต ให้ดำเนินโครงการ จัดตั้ง ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เพื่อเฉลิมพระเกียรติ และเพื่อสนองแนวทางพระราชดำริ ในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน

ในโอกาสที่ทรงมี พระมหากรุณาธิคุณเสด็จเป็นองค์
ประธานในการประชุมสมัชชาสากล ว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่
เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ทรงพระราชทาน
ลายพระหัตถ์เชิญชวนให้...

ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้
Let's join in making a literate world
 วิจิตร

ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า

“...ความรู้ของมนุษย์เป็นมรดกที่ตกทอดกันมาแต่โบราณ เมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้นตัวอักษรขึ้น ผู้มีความรู้ก็ได้บันทึกความรู้ของตน สิ่งที่คุณค้นพบเป็นจารึกหรือเป็นหนังสือทำให้บุคคลอื่นในสมัยเดียวกัน หรืออนุชนรุ่นหลังได้มีโอกาสทราบถึงเรื่องนั้นๆ และได้ใช้ความรู้เก่าๆ เป็นพื้นฐานที่จะหาประสบการณ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นความก้าวหน้า ความเจริญสืบไป”

ห้องสมุด เป็นสถานที่เก็บเอกสารต่างๆ อันเป็นแหล่งความรู้ ตั้งกล่าวแล้วจึงเรียกได้ว่าเป็นครู เป็นผู้ชี้แนะให้เราปัญญาวิเคราะห์วิจารณ์ให้ความรู้สิ่งควรรู้อันชอบด้วยเหตุผลได้

ข้าพเจ้าอยากให้เรามีห้องสมุดที่ดี มีหนังสือครบทุกประเภท สำหรับประชาชน หนังสือประเภทที่ข้าพเจ้าคิดว่าสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือหนังสือสำหรับเด็ก วัยเด็กเป็นวัยเรียนรู้ เด็กส่วนใหญ่สนใจที่จะทราบเรื่องราวต่างๆ แปลกๆ ใหม่ๆ อยู่แล้ว ถ้าเรามีหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งเนื้อหาและรูปภาพให้เขาอ่านให้ความรู้ความบันเทิง เด็กๆ จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ ที่รอบรู้ มีธรรมะประจำใจ มีความรักบ้านเมือง มีความต้องการปรารถนาจะทำแต่ประโยชน์ที่สมควร ...”

บทพระราชนิพนธ์เรื่อง ห้องสมุดในทัศนะของข้าพเจ้า
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"

ความหมาย ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด หรือ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ที่กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้รับมติจาก ครม. เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้จัดสร้างเนื่องในวโรกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๓๖ พรรษา

ประวัติความเป็นมา

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พิจารณาเห็นว่าเพื่อสนองพระราชปณิธานและแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน ตามที่ทรงแสดงไว้ในโอกาสต่างๆ เช่น ในโอกาสที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จเป็นองค์ประธานในการประชุม สมัชชาสากลว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ทรงพระราชทานลายพระหัตถ์เชิญชวนให้

"ร่วมกันทำให้ชาวโลกอ่านออกเขียนได้"

ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"
จังหวัดอำนาจเจริญ

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ขอพระราชทานพระราชนุญาต ดำเนินโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้รับพระราชทาน นามว่า **ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี"** โดยจะเริ่ม ก่อสร้างห้องสมุดรุ่นแรกจำนวน ๓๗ แห่ง เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาส ที่พระชนมายุ ๓๖ พรรษา ในปี ๒๕๓๔ และจะวางแผน ดำเนินการจัดตั้งอย่างต่อเนื่องจนครบทุกอำเภอภายในระยะเวลา ๑๐ ปี ระหว่างปี ๒๕๓๔ - ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้เป็นทศวรรษแห่งการ ส่งเสริมการรู้หนังสือ

ห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งจะสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือ ของประชาชนในท้องถิ่นหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน จากความ จงรักภักดีและความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระ เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพร้อมใจ น้อมเกล้าฯ ถวายเพื่อสนองพระราชปณิธาน ให้ชุมชนมีแหล่ง ความรู้ที่พร้อมพรั่งสมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นแบบอย่างของการพัฒนา ห้องสมุดสืบต่อไปโดยมีการจัดส่วนบริการและกิจกรรมคือ

- ๑). ห้องอ่านหนังสือทั่วไป
- ๒). มุมเด็กและครอบครัว
- ๓). ห้องอเนกประสงค์
- ๔). ห้องโตดทัศนศึกษา
- ๕). ห้องเฉลิมพระเกียรติ

สาระสำคัญ

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งห้องสมุดที่จะกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่ประชาชนในชนบท ด้วยการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอ ให้เป็นแหล่งความรู้สำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย และเป็นศูนย์กลางสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่เอกสารสิ่งพิมพ์ไปสู่ที่อ่านหนังสือในระดับหมู่บ้าน ทั้งนี้ โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะในการดำเนินการไว้ดังต่อไปนี้

๑. พัฒนารูปแบบของห้องสมุดประชาชนอำเภอ เพื่อสนองตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้เป็นตัวอย่างของห้องสมุดในอนาคตที่จะเป็นแหล่งความรู้และศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับหมู่บ้าน

๒. จัดตั้งห้องสมุดประชาชนอำเภอให้ครบทุกอำเภอ โดยจะคัดเลือกอำเภอที่มีความพร้อมและความจำเป็นเร่งด่วน ดำเนินการจัดตั้งเป็นรุ่นแรกจำนวน ๓๗ แห่ง ในช่วงปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๕ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทยอยการจัดตั้งในอำเภออื่น จนครบทั่วทั้งประเทศในช่วงปี ๒๕๓๖ - ๒๕๔๓

๓. พัฒนาห้องสมุดประชาชนอำเภอที่จัดตั้งอยู่เดิมแล้วให้มีคุณภาพและมีความพร้อมที่จะให้บริการตามบทบาทและภารกิจของห้องสมุดในอนาคต

๔. ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เห็นความสำคัญของการอ่าน และการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ และใช้ประโยชน์จากห้องสมุดที่จะจัดตั้งขึ้นจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงมีนโยบายให้ห้องสมุดประชาชนทุกประเภท ซึ่งรวมทั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ด้วย มีกิจกรรมหลักดังนี้

๑. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารชุมชนมีกิจกรรมที่จัดในลักษณะดังนี้

๑.๑) ด้านส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้า เช่น การประกวดการอ่าน การจัดนิทรรศการ การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การประกวดยอตนิกอ่าน การโต้วาที การปาฐกถา เป็นต้น

๑.๒) ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การอธิบาย การบรรยาย การศึกษาดูงานในท้องถิ่น การรวบรวมผลงานของ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น เป็นต้น

๑.๓) ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน เช่น การนำยาม ถู กระเป่า หีบ เรือ รถยนต์ รถไฟเคลื่อนไปตามชุมชน จัดหาหนังสือ ไปบริการตามจุดหรือ หน่วยงานสำคัญ เช่น เรือนจำ โรงงาน บ้านพักคนชรา โรงพยาบาล เป็นต้น

๑.๔) ด้านส่งเสริมการรวมกลุ่มประชาชนตาม ความรู้และความสนใจ เช่น กลุ่มสนใจ กลุ่มวิชาชีพชมรมต่างๆ เช่น ชมรม นักร้อง ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชมรมสมุนไพร การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

๑.๕) ด้านครอบครัวสัมพันธ์ เช่น จัดให้มีสนาม เด็กเล่น จัดมุมเด็กและมุมครอบครัว จัดตามวันสำคัญๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันครอบครัว วันตรวสุขภาพ เป็นต้น

๒. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนมีกิจกรรมที่จัดในลักษณะ ดังนี้

๒.๑) ด้านแนะแนวการศึกษาออกโรงเรียน เช่น แนะแนว การศึกษาอาชีพทำเนียบตลาดแรงงานแหล่งทรัพยากร จัดย้าย นิเทศ ตลาดนัดทัวร์อาชีพ ศึกษาดูงาน เป็นต้น

๒.๒) ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่างๆ เช่น สาธิตการทดลองนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น เครื่องคักงู ระบบน้ำหยด

การทดสอบความชื้นของข้าว การทดลองความเป็นกรดเป็นด่างของดิน เป็นต้น

๒.๓) ด้านจัดพื้นที่สำหรับบริการตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียนของสถาบันต่างๆ เช่น จัดมุมทางไกล ตนเอง ชั้นเรียน มุม มสธ. มุม มร. เป็นต้น

๓. ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน หรือเป็นศูนย์ประชาคม มีกิจกรรมที่จัด ในลักษณะดังนี้

๓.๑) บริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดงผลสัมฤทธิ์ เช่น การจัดประชุมสมาชิกชมรม สมาคม และแสดงกิจกรรมชมรม จัดมุมแสดงสินค้าพื้นเมือง จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน การแต่งงาน เป็นต้น

๓.๒) กิจกรรมเด็กและครอบครัว เช่น วันเด็ก วันแม่ วันพ่อ การบรรยายเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว เป็นต้น

๓.๓) กิจกรรมอเนกประสงค์ของชุมชน เช่น ศิลปวัฒนธรรม การแต่งงาน การดำเนินการเชิงธุรกิจ สนามเด็กเล่น เป็นต้น

๔. พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน มีกิจกรรมที่จัดในลักษณะ ดังนี้

๔.๑) ด้านข้อมูลข่าวสารและ สื่อ เช่น การหมุนเวียน สื่อสารนิเทศไปยังห้องสมุดโรงเรียน

๔.๒) ด้านการพัฒนา การผลิต เผยแพร่และฝึกอบรม เช่น ผลิตเอกสาร แผ่นปลิว อบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการ

ดำเนินงานเพื่อที่จะให้การเผยแพร่สื่อสารนิเทศสู่เครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

จากวัตถุประสงค์ทั้ง ๔ ข้อดังกล่าว กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดเพื่อให้ประชาชนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ การศึกษา ทุกอาชีพได้รับการศึกษานอกโรงเรียนจากการจัดบริการ และกิจกรรมห้องสมุด เพื่อใช้ในการปรับปรุงอาชีพ ความเป็นอยู่ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เป็นการศึกษาตามอัธยาศัยที่ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งด้วย

บทบาทหน้าที่

๑. ศูนย์ข่าวสารข้อมูลของชุมชน หมายถึง จัดห้องสมุด ให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ค้นคว้า วิจัย โดยมีการจัดบริการ หนังสือ เอกสารสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน

๒. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เป็นแหล่งส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๓. ศูนย์กลางจัดกิจกรรมของชุมชน หมายถึง การให้บริการ แก่ชุมชน ในการจัดกิจกรรมการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม เช่น การประชุมขององค์กร การจัดกิจกรรมวันสำคัญตามประเพณี การจัดสวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น และสวนสาธารณะ เป็นต้น

๔. ศูนย์กลางสนับสนุนเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง การจัดให้เกิดกระบวนการที่จะเชื่อมประสานระหว่างห้องสมุดและ แหล่งความรู้ในชุมชนอื่นๆ เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน สถาน ศึกษา แหล่งประกอบกร ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญ

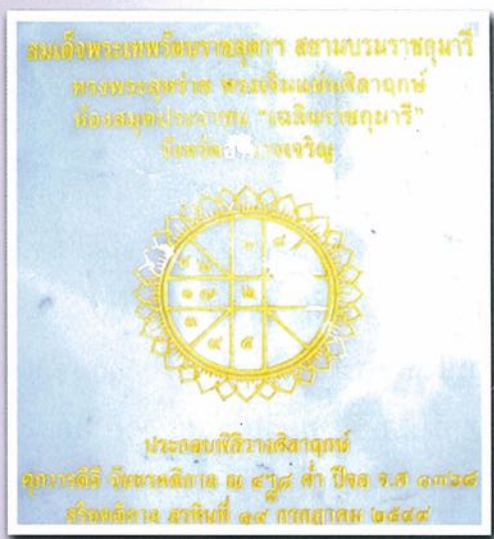
สืบเนื่องจากปี ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นปีที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ด้วยสำนักในพระมหากษัตริย์คุณ อันเนื่องด้วยการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม จึงได้พิจารณาเห็นสมควรสนองพระราชดำริในการส่งเสริมให้ชุมชนได้มี ห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งความรู้ จังหวัดอำนาจเจริญจึงได้ริเริ่มดำเนินโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญขึ้นเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ ในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ทั้งเป็นสัญลักษณ์แห่งความเทิดทูนบูชาที่ประชาชนชาวไทยมีต่อพระองค์ และเป็นการบุกเบิกพัฒนาในการจัดตั้งห้องสมุด

*พิธิวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗
โดย นายสุรพล พงษ์ทัตศิริกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ (ขณะนั้น)*

ประชาชน และบริการข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนในลักษณะ
ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ โดยประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและ
เอกชนที่มีความจงรักภักดี และสำนึกในน้ำพระราชหฤทัยที่ทรง
มุ่งมั่น และส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาสำหรับประชาชน ซึ่ง
สอดคล้องกับวิสัยทัศน์จังหวัดอำนาจเจริญที่ว่า **“ประชาสังคม
เข้มแข็ง แหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดี มีโอกาสทางการ
ศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต”**

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ
จังหวัดอำนาจเจริญ เมื่อคราวประชุมวันที่ ๒๗ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๔๗ โดย นายสมพงษ์ อนุยุทธพงษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด
อำนาจเจริญ(ขณะนั้น) ได้มีมติให้ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดอำนาจเจริญ ก่อสร้างห้องสมุดประชาชน **“เฉลิมราช
กุมาริ”** จังหวัดอำนาจเจริญ โดยก่อสร้างที่บริเวณใกล้สี่แยก

ไฟแดง อาคารสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองอำนาจเจริญ
 เดิมบนพื้นที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ๑๔ ตารางวา ในวงเงินงบประมาณ
 ๗,๕๐๐,๐๐๐บาท (เจ็ดล้านห้าแสนบาทถ้วน) ประจำปี
 งบประมาณ ๒๕๔๘ โดยใช้แบบแปลนมาตรฐานห้องสมุด
 ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” สำนักบริหารงานการศึกษา
 นอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ชนิดขยายข้างสองชั้น
 กระทรวงศึกษาธิการได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอ
 พระราชทาน พระราชทานุญาตเข้าร่วมโครงการก่อสร้างห้องสมุด
 ประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นลำดับ
 ที่ ๘๕ โดยทำสัญญาก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๘
 เริ่มดำเนินการก่อสร้างประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๘
 กระทั่งส่งมอบครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๘

ภายในอาคารห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดอำนาจเจริญ จัดเป็นห้องสมุดสำหรับปัจจุบันและอนาคต ไม่ได้บริการเฉพาะยืม – คืนหนังสือเท่านั้น แต่จะมีกิจกรรมต่างๆ ที่สนองความต้องการของประชาชน อาทิ **ชั้นล่าง** เป็นส่วนของการให้บริการ สื่อ/หนังสือที่ครบถ้วน เช่น มุมหนังสือทั่วไป มุมหนังสือวารสาร ห้องหนังสือนวนิยาย ห้องหนังสืออ้างอิง ห้องเด็กและครอบครัว มุมหนังสือพระราชนิพนธ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย มุมบริการอินเทอร์เน็ต **ชั้นบน** ประกอบด้วย ห้องเฉลิมพระเกียรติ ห้องอำนาจเจริญ ซึ่งแสดงนิทรรศการความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรม ห้องดินจังหวัดอำนาจเจริญ ห้องพระพุทธศาสนา และห้องโสตทัศนศึกษา

ประวัติ

ความเป็นมา

เมื่อ ๖๖๐ ปีที่แล้ว

จังหวัดอำนาจเจริญ มีประวัติความเป็นมา เดิมตั้งอยู่บ้านค้อ ต่อมายกฐานะสูงขึ้นเป็นเมืองค้อในแผ่นดินรัชกาลที่ ๓ แล้วได้เปลี่ยนชื่อ เมืองอำนาจเจริญ ในแผ่นดินรัชกาลที่ ๔ เปลี่ยนเป็นอำเภออำนาจเจริญ ในแผ่นดินรัชกาลที่ ๕ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ ให้ขึ้นกับเมืองเขมราฐ บริเวณอุบลราชธานี

อำเภออำนาจเจริญ ย้ายสังกัดไปขึ้นเมืองโยธธร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ แล้วย้ายไปขึ้น เมืองอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ นอกจากนั้นยังย้ายที่ตั้งอำเภอ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๗ ย้ายอำเภออำนาจเจริญจากบ้านค้อใหญ่ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการปกครอง และให้เป็นศูนย์กลางของตำบล ที่อยู่ในการปกครอง จึงย้ายอำเภออำนาจเจริญ จากบ้านค้อใหญ่ไปตั้งที่บ้านบึงติดกับลำห้วยปลาแตก ตั้งที่ว่าการอำเภอ ณ ที่ตั้งสำนักงานแขวงการทางอำนาจเจริญปัจจุบัน ตั้งสถานีตำรวจ ในบริเวณ วัดอำนาจเจริญ

หรือวัดหนองแขง ตำบลบึง
อำเภอเมืองอำนาจเจริญ

ถนนขย้างถูกรในอดีต

พ.ศ. ๒๔๖๐ เปลี่ยนชื่ออำเภออำนาจเจริญเป็นอำเภอบุ่ง
 เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเรียกเมืองทั้งหมดที่เป็นศูนย์กลาง
 ที่มีอำเภอมารวม ขึ้นด้วยว่าจังหวัด เมืองอุบลราชธานีจึง
 เปลี่ยนเป็นจังหวัดอุบลราชธานี เปลี่ยนคำเรียกตำแหน่งผู้ว่า
 ราชการเมืองเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับ
 การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศ
 เปลี่ยนแปลงและกำหนดชื่อจังหวัดและอำเภอใหม่ เมื่อวันที่
 ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๐ ดังนั้นอำเภออำนาจเจริญจึง
 เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบุ่ง และเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของ
 พื้นที่ตั้งตามคำแนะนำของ พระยาสุนทรพิพิธเสขามณฑล อีสาน
 เพราะว่า บุ่ง แปลว่า บริเวณที่มีน้ำ หรือ บึง และ รองอำมาตย์
 โทหลวงอนเณกอำนาจ (เบ็ญ สุวรรณกฎ) เป็น นายอำเภอ และ
 ในปีเดียวกัน อำเภอพนานิคม เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอขุขันธ์

การประกอบอาชีพ

ยานพาหนะที่ใช้ในอดีต

พ.ศ. ๒๔๘๒ อำเภอบุ่ง เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภออำนาจเจริญ เพื่อให้เหมาะต่อการเจริญเติบโต ของอำเภอในอนาคตจึงได้ย้าย อำเภอบุ่ง จากบริเวณวัดอำนาจเจริญมาตั้งอยู่ในบริเวณ สระหนองเม็ก เพราะที่ที่ตั้งใหม่มีพื้นที่กว้างกว่าบริเวณ วัดอำนาจเจริญ เหมาะต่อการขยายในอนาคต และกลับไป ใช้ชื่อว่า **อำเภออำนาจเจริญ** ตามเดิม

พ.ศ. ๒๕๑๙ เสนอพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ ครั้งที่ ๑ สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ แต่สภาผู้แทนราษฎร ถูกยุบเสียก่อนเนื่องจากการปฏิรูปการปกครองตั้งนั้นพระราช บัญญัติจึงตกไป

พ.ศ. ๒๕๒๒ เสนอพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นครั้งที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติ ตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ และพระราชบัญญัติตั้งศาลจังหวัดอำนาจเจริญ เสนอต่อสภา ผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการแล้ว ให้ตั้งศาลจังหวัดอำนาจเจริญก่อน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ นับเป็น ขั้นแรกจะเป็นจังหวัดอำนาจเจริญต่อไป

พ.ศ. ๒๕๓๖ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัฐบาลตราพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือเนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีท้องที่ติดชายแดน มีอาณาเขตกว้างขวางและมีพลเมืองมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์แก่การปกครอง การรักษาความมั่นคง และการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในท้องที่ สมควรแยกอำเภออำนาจเจริญ อำเภอชานุมาน อำเภอปทุมราชวงศา อำเภอพนา อำเภอเสนางคนิคม อำเภอหัวตะพาน และกิ่งอำเภอถืออำนาจ ออกจากการปกครองของจังหวัดอุบลราชธานี รวมตั้งขึ้นเป็นจังหวัดอำนาจเจริญ

สภาพภูมิประเทศ

ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า ๔, ๕, ๖ เล่ม ๑๑๐ ตอนที่ ๑๒๕ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖ พระราชบัญญัติตั้งจังหวัดอำนาจเจริญ มีผลบังคับใช้ตั้งนั้น อำเภออำนาจเจริญ จึงได้รับการยกฐานะให้เป็นจังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นจังหวัดลำดับที่ ๗๕ ของประเทศไทย (สุจิตต์ วงษ์เทศ, ๒๕๔๙ : ๑๐๗-๑๑๐)

ความเป็นอยู่ในสมัยอดีต

ถนนขยางกูรในอดีต

จังหวัดอำนาจเจริญในปัจจุบัน

จังหวัดอำนาจเจริญ ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยรถยนต์ประมาณ ๕๖๘ กิโลเมตร มีพื้นที่การปกครอง ทั้งสิ้น ๓,๑๖๑.๒๔๘ ตารางกิโลเมตรหรือ ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่

จำนวนประชากร

จังหวัดอำนาจเจริญมีประชากร ๓๖๘,๙๑๕ คน ๑๔๕,๕๘๕ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ ๓ คน เฉลี่ยความหนาแน่น ๑๑๗ คน ต่อ ๑ ตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชน อำเภอเมืองอำนาจเจริญ โครงสร้างประชากรเป็นชาวไทยอีสาน มีไทยเชื้อสายจีน เชื้อสายลาว และเชื้อสายเวียดนามอยู่เล็กน้อย

หน่วยปกครอง จังหวัดอำนาจเจริญ แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ คือ

๑. อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
๒. อำเภอชานุมาน
๓. อำเภอปทุมราชวงศา
๔. อำเภอพนา
๕. อำเภอเสนางคนิคม
๖. อำเภอหัวตะพาน
๗. อำเภอลืออำนาจ

จังหวัดอำนาจเจริญ มี ๕๖ ตำบล ๖๐๗ หมู่บ้าน
เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๘ แห่ง องค์การบริหาร
ส่วนตำบล ๕๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง

ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปจังหวัดอำนาจเจริญเป็นที่ลุ่มมีเนินเขาเตี้ยๆ
ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินลูกรังบางส่วน

สภาพภูมิศาสตร์จังหวัดอำนาจเจริญ

จังหวัดอำนาจเจริญมีลำน้ำที่สำคัญไหลผ่าน ๓ สาย คือ

๑. แม่น้ำโขง
๒. ลำเซบก
๓. ลำน้ำเซบาย

สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดอำนาจเจริญ มีลักษณะภูมิอากาศแบบ Tropical
Savannah คือ จะเห็นความแตกต่างของฤดูฝนและฤดูแล้งอย่าง
ชัดเจน มีช่วงกลางวันยาวในฤดูร้อน และมีอุณหภูมิสูงตลอดปี
สภาพภูมิอากาศแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงมกราคม

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

สภาพเศรษฐกิจ การเกษตรกรรม การเกษตรมีความสำคัญต่อจังหวัดอำนาจเจริญ เนื่องจากสภาพพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด มีความเหมาะสมในการทำการเกษตร

พื้นที่การถือครอง จังหวัดอำนาจเจริญ มีพื้นที่ถือครองทั้งหมด ๓,๑๖๒.๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๙๗๕,๗๘๐ ไร่ มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรรวมทั้งสิ้น ๑,๐๖๗,๓๔๗ ไร่ หรือประมาณร้อยละ ๕๔.๐๒ ของเนื้อที่ทั้งหมด

การทำนา พื้นที่นาถือครองมีสัดส่วน ๙๕๐,๗๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๒๗ ของพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเป็นพื้นที่เก็บเกี่ยว ๘๗๗,๗๐๒ ไร่ ผลผลิตรวม ประมาณ ๓๕๑,๐๘๐.๘ ตัน

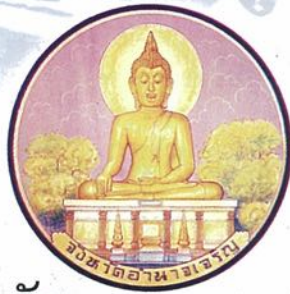
การปลูกพืชไร่ มีการปลูกพืชไร่ รวมพื้นที่ประมาณ ๔๕,๓๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๕ ของพื้นที่ถือครองทำการเกษตร

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ข้าวเหนียว ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา ฯลฯ

การอุตสาหกรรม

ส่วนใหญ่เป็นโรงสีข้าว และ อุตสาหกรรมในครัวเรือน

ตราประจำจังหวัด

เป็นรูปพระมงคลมิ่งเมือง มีรัศมีสว่าง แผ่กระจายรอบพระเศียร หมายถึง พุทธานุภาพแห่งพระมงคลมิ่งเมืองแผ่กระจายครอบคลุมให้ชาวจังหวัดอำนาจเจริญประสบแต่ความสุขและความเจริญรุ่งเรือง

คำขวัญประจำจังหวัด

“พระมงคลมิ่งเมือง แหล่งรุ่งเรืองเจ็ดลุ่มน้ำ งามล้ำถ้ำศักดิ์สิทธิ์ เทพนิมิตพระเหลา เกาะแก่งเขาแสนสวย เลอค่าด้วยผ้าไหม ราษฎร์เลื่อมใสใฝ่ธรรม”

ดอกไม้ประจำจังหวัด
ดอกจานเหลือง

ต้นไม้ประจำจังหวัด
ต้นตะเคียนหิน

สถานที่สำคัญของจังหวัดอำนาจเจริญ

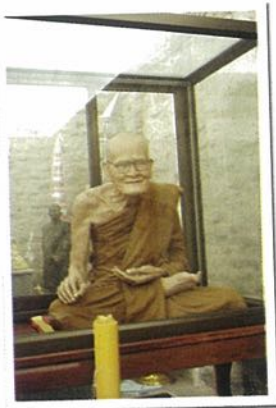

๑. พระมงคลมิ่งเมือง

พระมงคลมิ่งเมือง เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์สำคัญ คู่บ้านคู่เมือง ตั้งอยู่ในบริเวณพุทธอุทยาน ถนนชยางกูร ตำบล บุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ มีพุทธลักษณะตามอิทธิพล ของศิลปะอินเดียเหนือแคว้นปาละ ซึ่งได้แผ่อิทธิพลด้านศิลปะ มาয়ั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เมื่อราวพุทธ ศตวรรษ ที่ ๑๓ - ๑๖ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตัก กว้าง ๑๑ เมตร ส่วนสูงวัดจากพื้นดินระดับต่ำสุดถึงยอดเปลว ๒๐ เมตร โครงสร้างเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กโดยตลอด ผิวนอก ฉาบปูนบุด้วยกระเบื้องโมเสกสีทอง เริ่มก่อสร้างเมื่อ วันที่ ๑๔ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖ การก่อสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ และจัดทำพิธีพุทธาภิเษก ครั้งแรก เมื่อ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ เชื่อกันว่า

พระมงคลมิ่งเมืองเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ มีประชาชน ทั้งชาวอำนาจเจริญและจังหวัดใกล้เคียงให้ความเคารพและกราบไหว้บูชาทุกปี ซึ่งตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ (วันมาฆบูชา) ชาวบ้านจะจัดงานนมัสการพระมงคลมิ่งเมืองและถือได้ว่าเป็นงานประจำปีที่ยิ่งใหญ่ของจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ถือปฏิบัติกันมาจนถึงปัจจุบัน และในวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙ จะจัดให้มีพิธีมหาพุทธาภิเษกสมโภชน์ พระมงคลมิ่งเมืองเป็นครั้งที่ ๒ หลังจากได้มีการบูรณะองค์พระเสร็จเรียบร้อยแล้ว

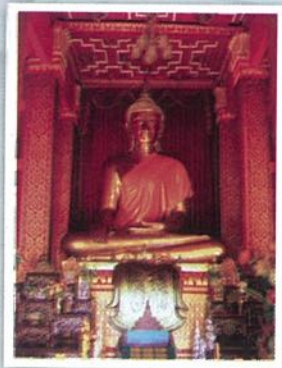
๒. วิหารหลวงปู่ขาว อนาลโย (วัดบ่อชะเนง)

การก่อสร้าง หลวงปู่ขาว อนาลโย ขณะบวชและจำพรรษา อยู่ที่วัดบ่อชะเนง พ.ศ. ๒๔๖๒ - ๒๔๖๙ พร้อมด้วยญาติโยมชาวบ้านได้ทำการก่อสร้างเป็นลักษณะก่อด้วยอิฐฉาบดินเหนียว สุธรร

ประสมตามภูมิปัญญาชาวบ้าน หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ให้เป็นที่ทำสังฆกรรมของสงฆ์ จนกระทั่งได้อุปถัมภ์หลังใหม่ในปี ๒๕๓๐ จึงเปลี่ยนฐานะเป็น

“วิหารหลวงปู่”

๓. พระเหลาเทพนิมิต

เป็นพระประธานประดิษฐานอยู่ในอุโบสถ วัดพระเหลาเทพนิมิต อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ สร้างด้วยอิฐถือปูน สูงรักปิดทองสูง ๒.๗๐ เมตร หน้าตักกว้าง ๒.๘๕ เมตร เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย มีลักษณะงดงามยิ่งและมีอิทธิฤทธิ์เป็นที่น่าอัศจรรย์ เล่าสืบกันในหมู่ชาวบ้านไม่รู้จบสิ้น เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนชาวพุทธทั่วไปนานกว่า ๒๐๐ ปี นักโบราณคดีจากกรมศิลปากร สันนิษฐานว่า ทั้งโบสถ์และองค์พระประธานเป็นสถาปัตยกรรมในศิลปะลาวอายุราว พ.ศ. ๒๒๖๓ เมื่อถึงวันเพ็ญเดือน ๓ ของทุกปี ซึ่งถือกันว่าเป็นเทศกาลปิดทององค์พระเหลาเทพนิมิต จะมีพุทธศาสนิกชนทั่วทุกสารทิศหลั่งไหลกันมาบำเพ็ญบุญและแก้บน โดยนำปราสาทผึ้งมาทอดถวาย นำดอกไม้รูปเทียนมาสักการะ กลายเป็นประเพณีปฏิบัติกันมามิได้ขาด แม้ในวันธรรมดาที่มีผู้นิยมศรัทธาเลื่อมใสมานมัสการเป็นประจำ

๔. พระเจ้าใหญ่อภัย

ประดิษฐานอยู่ในวัดอำนาจ บ้านอำนาจ หมู่ที่ ๔ ตำบลอำนาจ อำเภอศีลอัญญา จังหวัดอำนาจเจริญ พระเจ้าใหญ่อภัยเป็นพระเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองที่สร้างมานาน และตามที่ได้สอบถามคนเฒ่าคนแก่ ก็ได้ทราบอย่างไม่ชัดเจนมีชื่อว่า **อภัย** เพราะพระเจ้าใหญ่นำชัยชนะมาแก่เหล่าทหาร หรือเจ้าเมืององค์ก่อนกราบไหว้ขอพรก่อนที่จะไปรบกับข้าศึก (ศึกฮ้อ) อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของวัดก็ทำให้นำชัยชนะกลับมาได้ เมื่อพิจารณาดูแล้วก็ตรงกับชื่อของวัดอำนาจแต่ก่อนที่ชื่อบ้านคือใหญ่หรือบ้านคือคอนชัย คือการรบชนะนั่นเอง จะอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าประวัติของพระเจ้าใหญ่ ไม่ชัดเจนว่าสร้างใน พ.ศ.ใด แต่เมื่อดูตามหนังสือประวัติอำเภอศีลอัญญา ที่จัดพิมพ์ขึ้นในการฉลองอำเภอศีลอัญญา จะเห็นได้ว่าพระเจ้าใหญ่สร้างขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๐๓ แต่เมื่อมาพิจารณาตามประวัติของเมืองอำนาจแล้ว พระเจ้าใหญ่อภัย ได้มีการสร้างมาแต่ก่อนนั้นอีก พระเจ้าใหญ่อภัยเป็น

พระเจ้าใหญ่ที่มีความศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองอำนาจมาช้านาน เป็นที่น่าเลื่อมใสต่อสาธารณชนที่มากرابไหว้เป็นอย่างมาก พร้อมกันนี้ ยังคลบบันดาลให้ผู้มากราบไหว้ขอพรสมความมุ่งมาตปรารถนาเป็นอันมาก จึงถือว่าพระเจ้าใหญ่ถือชัยเป็นพระพุทธรูปที่มีความศักดิ์สิทธิ์ควรแก่การบูชากราบไหว้เป็นอย่างยิ่ง

องค์พระเจ้าใหญ่ถือชัย หรือพระฤทธิ์ถือชัย พระประธานในอุโบสถวัดอำนาจ เป็นพระก่ออิฐถือปูน ปิณฑกัณฑ์ศิลปะล้านช้าง ปางมารวิชัย เป็นพระเก่าแก่ที่ศักดิ์สิทธิ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญของเมืองลืออำนาจสร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๙๘ - ๒๔๐๔ โดยหลวงพ่อพระครูบัณฑิต ประกอบด้วยหมื่นชาโนชิต เป็นผู้นำการก่อสร้างครั้งแรก หลังจากนั้น พระครูและอาจารย์-ครูบา พร้อมด้วยผู้ปกครองเมือง หมู่บ้าน ปรีกษากันสร้างวัดเสร็จแล้ว สมควรสร้างพระพุทธรูปใหญ่ เพื่อใช้เป็นพระประธานไว้ในวัดพร้อมตั้งโบสถ์เพื่อเป็นที่ประทับและทำสังฆกรรม ฝ่ายสงฆ์ ประชาชนทั้งหลายจะได้มานมัสการกราบไหว้ ถวายการบูชาพระถ้วนหน้า เพราะมีหลักคู่บ้าน คู่เมืองแล้ว ท่านหลวงพ่อพระครูบัณฑิตและพระภิกษุสามเณรในวัดประกอบด้วยหมื่นชาโนชิต และผู้ปกครองเมืองทั้งประชาชนทั้งหลายเห็นพ้องต้องกัน ตกกลงกันสร้างพระประธานและโบสถ์ จึงกำหนดเขตสร้างโบสถ์ และสร้างพระประธาน ท่านหลวงพ่อดญา ท่านพระครูบัณฑิต พระอมรอำนาจ

(เจ้าเมืองลืออำนาจ ในขณะนั้น) พระสังฆาธิการ พระภิกษุสามเณร ประกอบด้วยประชาชนทั้งหลายได้พร้อมเพรียงกันดำเนินการ จัดหาอุปกรณ์ในการก่อสร้างไว้ หลังจากนั้นได้เกิดนิมิต กับ หลวงพ่อพระครูบัณฑิตว่าจะทำพิธีหล่อหรือเทลาหรือโรจน์ ท่าน พระครูจึงถามถึงคำแปล ในนิมิตจึงตอบว่า **“หล่อ แปลว่า ลือชัย เทลา แปลว่า เทพนิมิต โรจน์ แปลว่า สว่างแจ่มใส ลือชื่อโด่งดัง ไปทั่วสารทิศ”**

สันนิษฐานคำในนิมิต ได้ความดังนี้

หล่อ คือ พระเจ้าใหญ่ลือชัย ประดิษฐาน ณ วัดอำนาจ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

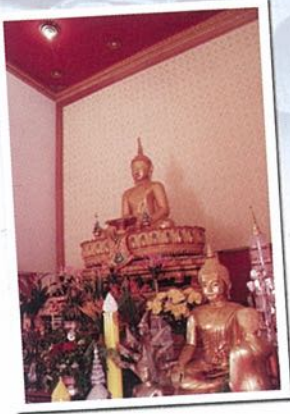
เทลา คือ พระเทลาเทพนิมิต ประดิษฐาน ณ วัดพระเทลา เทพนิมิต อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

โรจน์ คือ พระโรจน์ ประดิษฐาน ณ วัดพระโรจน์ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

พระพุทธรูปทั้ง ๓ องค์นี้ มีประวัติการสร้างเกี่ยวข้องเป็นเรื่องเล่าสืบมา

๕. พระเจ้าใหญ่ศรีเจริญ

ตั้งอยู่ที่บ้านหัวตะพาน ตำบลพระศรีเจริญ ประดิษฐาน อยู่ในพระอุโบสถวัดพระศรีเจริญ เป็นพระพุทธรูปขัดสมาธิ ปางมารวิชัย สร้างด้วยอิฐ ถือปูนลงรักปิดทอง หน้าตักกว้าง ๑.๓๐ เมตร (๕๑ นิ้ว) สูงจากยอดพระซงฆ์เบื้องล่างถึง พระเกตุสูง ๒ เมตร

(๘๐ นิ้ว) พระเจ้าใหญ่วรฺกษีเจริญเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองเล่ากันว่าสร้างมาแล้ว ๗๕ ปี ในเดือน ๔ ขึ้น ๘ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำของทุกปี ชาวบ้านจะจัดงานนมัสการปิดทององค์พระเจ้าใหญ่วรฺกษีเจริญ

๒. แหล่งโบราณคดีเข็ญหัวดง

ตำบลเข็ญ อำเภอลืออำนาจ ซึ่งพบว่าการสร้างเสมาหินบริเวณใกล้เคียงกันถึง ๓ แห่งด้วยกัน ได้แก่

๒.๑) กลุ่มเสมาในเขตวัดโพธิ์ศิลา ตั้งอยู่ที่บ้านเข็ญหัวดง ตำบลเข็ญ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ ไบเสมาที่พบปักอยู่บนเนินดินภายในวัด ปัจจุบันมีการปักเรียงเป็นแถวอย่างมีระเบียบ ส่วนใหญ่เป็นชิ้นส่วนที่ชำรุดแตกหัก มีสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์อยู่เพียง ๒ ไบ สลักลวดลายกลีบบัว

ที่ฐานส่วนใบสลักลายหม้อน้ำและยอดตลับใบหนึ่งสลักลายรูปดอกไม้ในวงกลม ลักษณะเดียวกับที่พบที่ วัดคงเฒ่าเก่า และเมืองจันทบุรีที่พบที่วัดโพธิ์คีรีศานี้ บางใบนำไปจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

๖.๒) วัดป่าเรไร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของวัดโพธิ์คีรีศานห่างออกไปประมาณ ๕๐๐ เมตร ทางทิศตะวันออก ในเขตบ้านเปือยหัวดง ตำบลเปือย อำเภอถืออำนาจ ใบเสมาที่พบอยู่ในบริเวณวัดป่าเรไรนี้มีทั้งแบบที่ทำด้วยศิลาแดงและหินทราย ที่ทำด้วยหินทราย มีลักษณะเป็นแผ่นหินแกะสลักลวดลายที่ส่วนฐานเป็นรูปบัวคว่ำบัวหงาย ใบที่มีลักษณะพิเศษ คือส่วนกลางใบสลักเป็นลายรูปหม้อน้ำ รองรับปลียอดตลับ ด้านบนแกะสลักรูปนกแก้ว ๒ ตัว เกาะอยู่ ปัจจุบันใบเสมาที่จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุบลราชธานี

๒.๓) โรงเรียนชุมชนเป็อยหัวดง

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของวัดป่าเรไร ห่างออกไปอีกเป็นระยะทางประมาณ ๕๐๐ เมตร โดยกลุ่มใบเสมาที่พบ ปักรวมกันอยู่บริเวณหลังโรงเรียนชุมชนเป็อยหัวดง บ้านเป็อยหัวดง ตำบลเป็อย อำเภอศีขรภูมิ จ. สุรินทร์ ลักษณะของใบเสมาที่พบเป็นแบบแผ่นหิน มีการแกะสลักที่กลางใบเป็นรูปสันนูนแนวตั้ง บางใบมีขนาดสูงบางใบเป็นแผ่นสั้น และบางใบก็แตกหักชำรุด ไม่มีใบที่มีลวดลายพิเศษ

๗. สวนอุทยานคอนเจ้าปู่

อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๔๐ กม. มีเนื้อที่ประมาณ ๖๐ ไร่ สภาพทั่วไปเป็นป่า ประกอบด้วยป่าไม้เบญจพรรณนานาชนิด เป็นที่อาศัยของสัตว์ป่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีลิงเป็นจำนวนมาก เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของ จ. สุรินทร์ และยังเป็นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่พุทธศาสนิกชนเคารพบูชา มีศาลปู่ตาซึ่งเป็นสิ่งสถิตของเจ้าปู่ (พรานที พรานทอง) โดยมีรูปปั้นสูง ๖ ฟุต และมีพุทธสถานที่สำคัญคือ พระพุทธรูปปางประสูติปางตรัสรู้ปางปรินิพพาน และปางปฐมเทศนา อยู่ในบริเวณอุทยานคอนเจ้าปู่แห่งนี้

๘. หมู่บ้านคำพระ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ต.คำพระ ได้จัดตั้ง และอบรมสตรีอาสาพัฒนา โดย สำนักงานพัฒนาชุมชน

จ.อุบลราชธานี และจัดตั้งองค์กรสตรีในระดับหมู่บ้านและตำบลขึ้น เรียกว่า “คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน” (กพสต.) และ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) ได้ดำเนินงานพัฒนา หมู่บ้านและตำบลซึ่งต่อมาได้มีการจัดตั้งกลุ่มสตรีทอผ้าขึ้น โดย ตั้งอยู่ บ้านคำพระ อ.หัวตะพาน จ.อำนาจเจริญ บ้านคำพระเป็น ศูนย์รวมการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าซิดพื้นเมือง โดย รวบรวมจากกลุ่มสตรีบ้านคำพระ ซึ่งมีความสวยงามจนได้รับ รางวัลชนะเลิศ รางวัลที่ ๑ - ๓ ของ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการประกวดที่ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จ.อยุธยา เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และเป็นตัวแทน ของ จ.อำนาจเจริญ นำผลิตภัณฑ์ผ้าซิดไปร่วมงานและทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงาน พิธีเปิด “ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย” ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ดังนั้น ผ้าซิดบ้านคำพระจึงเป็นผ้าซิดที่นิยมของนักท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก

ที่ปรึกษา

พระราชปรีชาญาณมุนี

พระวิชัยมุนี (ไพฑูริย์ เมศตจิตฺโต)

นายวิเชียร ขวตติ

นายประคิมฐ์ สุคนธสวัสดิ์

นายอนุฤต ตั้งคณานุกุลชัย

นายแพทย์ชัยพร ทองประเสริฐ

นายศักดิ์ชัย ตั้งตระกูลวงศ์

เจ้าคณะจังหวัดอำนาจเจริญ (มหานิกาย), วัดบ่อชะแงง

เจ้าคณะจังหวัดอำนาจเจริญ(ธรรมยุต), วัดสำราญนิเวศ
(พระอารามหลวง)

ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

รองผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

รองผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ

นายกเทศมนตรีเมืองอำนาจเจริญ

คณะผู้จัดทำ

นายทวีศักดิ์ เทียงธรรม

นางอุไร ยืนสุข

นางเรณู สังข์ขาว

นางประครอง บุญหลาย

นางสาวณิชาภัทร หัตตะมา

นางแสงเพ็ญ โล่ห์คำ

นางวรุณศิริ ต้นมุด

ผู้อำนวยการ กศน.จังหวัดอำนาจเจริญ

รอง ผู้อำนวยการ กศน.จังหวัดอำนาจเจริญ

ครูชำนาญการ

ครูชำนาญการ

ครู. ศศ.๑

ครู. ศศ.๑

ครูผู้ช่วย

ผู้พิมพ์

นางสาวอุกกันตา พิมพ์อ่อน

นางสาวหทัยรัตน์ ศิริแก้ว

เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

พนักงานราชการ

ปก / รูปเล่ม

นายศรีเชาวน์ วิหคโต

ครูชำนาญการพิเศษ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

ปีที่พิมพ์ ๒๕๕๒

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ที่ : พิมพ์ที่อำนาจหอพิมพ์ที่ 124 หมู่ 13 ต.บุ่ง อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ

โทร./แฟกซ์ 045-270683

